

odbor archivní správy a spisové služby
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Č. j. MV- 24075-2/AS-2022

Praha 28. ledna 2022

Stanovisko odboru archivní správy a spisové služby ke změnám právní úpravy archivnictví z pohledu archivů a dalších subjektů, které mají ve své péči archiválie s účinností od 1. ledna a 1. února 2022

S účinností od 1. ledna a 1. února 2022 dochází k dílčím změnám některých právních předpisů upravujících archivnictví. Z hlediska archivů a dalších subjektů, pečujících o archiválie (dále jen „archivy“) jsou relevantní změny vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále jen „archivní vyhláška“).

Změny v archivní vyhlášce jsou důsledkem spuštění nového informačního systému „Evidence národního archivního dědictví na národním portálu“ (dále jen „IS PEvA II“). V jejich důsledku došlo k určitému zjednodušení stávajících postupů při vedení evidence Národního archivního dědictví (dále jen „evidence NAD“).

Dále na základě zákona č. 416/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (čl. 1 odst. 3 a 4) došlo k organizační změně v síti archivů České republiky. K 1. 1. 2022 došlo ke zrušení dvou vnitřních organizačních jednotek Státního oblastního archivu v Praze, totiž Státního okresního archivu Praha-východ se sídlem v Přemyšlení a Státního okresního archivu Praha-západ se sídlem v Dobřichovicích, které byly nahrazeny nově vzniklým Státním okresním archivem Praha-venkov se sídlem v Dobřichovicích.

Na základě téhož zákona (čl. 1 odst. 1, 2 a 5) došlo k přejmenování Státního oblastního archivu v Zámrsku na Státní oblastní archiv v Hradci Králové.

Změny vyplývající z novely archivní vyhlášky, provedené vyhláškou č. 504/2021 Sb.

Změny účinné od 1. ledna 2022

1. Zavedení povinnosti archivů vést evidenci v IS PEvA II (§1, odst. 1 a další formulační změny).

Nová formulace tohoto odstavce zavádí jako prostředek k vedení evidence NAD v digitální podobě IS PEvA II, jako součást národního portálu (portálu digitálního archivu zřízeného Národním archivem). Pro archivy, které vedly evidenci NAD v digitální podobě v předchozím informačním systému (PEvA I), to znamená jednodušší nebo žádnou správu daného informačního systému (PEvA I byl lokálně provozovaný systém, IS PEvA II je centrálně provozovaný systém, na straně klienta běží v běžném webovém prohlížeči). Z možnosti vést evidenci NAD v IS PEvA II jsou vyloučeny pouze bezpečnostní archivy, pokud jejich evidence NAD obsahuje utajované informace.

2. Zjednodušení předávání informací mezi základní, druhotnou a ústřední evidencí NAD (zrušení odst. 5 až 9 a 11 v § 9 ale i další drobné změny v jiných částech vyhlášky).

IS PEvA jako centrální informační systém s on-line přístupem umožňuje změny mezi základní, druhotnou a ústřední evidencí NAD přenášet automatizovaně a v reálném čase. Archivům odpadá povinnost zasílat průběžně informace o některých změnách v základní evidenci NAD a provádět roční pravidelnou dávkovou aktualizaci druhotné a ústřední evidence NAD. U základní evidence NAD vedené jen v listinné podobě jsou povinné aktualizace zachovány.

3. Zaslání stejnopisů archivních pomůcek do druhotné a ústřední evidence NAD (změny v § 8).

Změnou je nově umožněno zaslání stejnopisů archivních pomůcek v digitální podobě, způsobem, kdy jej archiv uloží v IS PEvA II. Opět jde o určité zjednodušení procesů na straně zasílajících archivů.

4. Povinnost uvést informaci o nedohledaných archiváliích a nedobytných zápůjčkách v evidenci NAD (nové písmeno d) v § 6, odst. 4).

Reálně tuto povinnost dodržovala většina archivů, i když nebyla legislativně vyžadována. Současná úprava přesněji definuje, kde se tyto informace zaznamenávají (evidenční list Národního archivního dědictví) a v IS PEvA II bylo zohledněno i ve způsobu vedení tohoto listu. Předpokládá se určitá časová náročnost při zaznamenání těchto informací do základní evidence NAD, nebo minimálně při změně způsobu jejich zaznamenání, ale tento čas by měl zpětně ušetřen např. při provádění inventury archiválií podle archivního zákona.

Ostatní změny, pokud nesouvisí s předchozím, jsou obvykle jen legislativně technické úpravy textu archivní vyhlášky (například změny v § 6).

Ing. Tomáš Kalinec
vedoucí oddělení
pověřen řízením odboru